

Vastine aluehallintoviraston selvityspyyntöön ISAVI/9266/2022

Itä-Suomen aluehallintovirasto pyytää Puumalan kunnan hyvinvointilautakunnalta selvitystä esiopetusta täydentävästä varhaiskasvatuksesta.

1. Miten kunta huomioi esiopetusta järjestäessään perusopetuslain (628/1998) 6§:n, jonka mukaan esiopetusta järjestettäessä tulee ottaa huomioon, että opetukseen osallistuvilla lapsilla on mahdollisuus käyttää varhaiskasvatuspalveluita?

Puumalan kunnassa esiopetus järjestetään Puumalan yhtenäiskoulussa, joka on kunnan ainut peruskoulu. Opetuksessa toteutetaan joustavan esi- ja alkuopetuksen mallia, jossa esiopetus ja alkuopetuksen yhdysluokka 1–2 tekevät paljon yhteistyötä. Lukuvuonna 2022–2023 eskareita on viisi (5), edellisenä lukuvuonna 2021–2022 heitä oli seitsemän (7). Esiopetuksen toiminta-aika on koulupäivinä klo 8.55–13.10.

Fyysisesti esiopetus järjestetään yhtenäiskoulun päärakennuksen kanssa samassa pihapiirissä sijaitsevassa pienemmässä rakennuksessa, jonka toisessa siivessä toimii päiväkotiki ja toisessa esi- ja alkuopetus. Toiminnot ovat välioven kautta yhteydessä toisiinsa. Koronaepidemian rajoitustoimien aikaan päiväkodin ja esiopetuksen välistä yhteistyötä ei luonnollisestikaan juuri ollut, mutta tiiviimpi yhteistyö on nyt käynnistynyt.

Puumalassa aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestää kunta. Toimintaa tarjotaan 0.–3. luokkien oppilaille sekä erityistä tukea tarvitseville oppilaille. Toiminta on perheille maksutonta. Toimintaan on jatkuva haku ja paikan saavat kaikki sitä hakevat. Toiminta järjestetään esi- ja alkuopetuksen tiloissa.

Aamu- ja iltapäivätoiminnasta vastaa yhtenäiskoulun rehtori ja sitä koordinoi esiluokanopettaja. Ohjaajina toimivat toimii kolme (3) koulunkäynninohjaajaa. Kaikki ohjaajat ovat ammattitaitoisia ja heillä on työtä vastaava koulutus. Lisäksi jokainen on saanut säännöllistä täydennyskoulutusta sekä koulunkäynninohjaajana että aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajana. Aamu- ja iltapäivätoiminnan laatukriteerit on päivitetty syyslukukaudella 2021 ja hyväksytty hyvinvointilautakunnassa tammi-kuussa 2022 (24.1.2022 § 9 Liite nro 1).

Toimintamme on esiopetuksen opettajan ohjaamaa, tavoitteellista toimintaa, jossa huomioidaan henkilöstömitoitus ja ryhmäkoko valtioneuvoston asetuksen (23.8.2018/753) mukaisesti. Toimintakulttuurissamme lapsen leikillä on iso merkitys. Kasvattajat ovat aidosti läsnä ja aktiivisesti mukana lasten toiminnassa. Apip-toiminta on rakennettu jatkumona varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen kasvatustehtävälle.

Aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään koulupäivinä klo 7.00–8.55 ja 13.10–16.30. Toiminnan ulkopuolisesta varhaiskasvatarpeesta vastaa varhaiskasvatus eli Puumalan päiväkotiki. Aamulla ennen klo 7.00, iltapäivällä klo 16.30 jälkeen, viikonloppuisin sekä koulun loma-aikoina esiopetusta täydentävät varhaiskasvatuspalvelut järjestetään siis Puumalan päiväkodissa. Kaikkina näinä aikoina palveluille on käyttäjiä. Varhaiskasvatuspalvelut ovat Puumalassa perheille maksuttomia. Toiminnasta vastaa päiväkodin johtaja.

2. Kuvaus esiopetusta täydentävän varhaiskasvatuksen järjestämisestä lukuvuosina 2021–2022 ja 2022–2023.

Lukuvuodeksi 2021–2022 hakijoita päiväkodin antamaan varhaiskasvatukseen äärivuoroissa (ennen klo 7.00, klo 16.30 jälkeen), viikonloppuisin ja/tai koulun loma-aikoina oli viisi (5) esioppilasta sekä lisäksi viisi (5) ensimmäisen, toisen tai kolmannen luokan oppilasta. Lukuvuodeksi 2022–2023 hakijoita päiväkodin antamaan varhaiskasvatukseen oli kahdeksan (8), joista viisi (5) oli esioppilaita. Kaikki hakijat on otettu varhaiskasvatukseen. Varhaiskasvatuspalveluiden käytöstä perheet ilmoittavat tarkemmin kolmeksi viikoksi kerrallaan ja koulun loma-aikojen käytöstä erikseen pyydettyyn aikaan ennen kutakin lomajaksoa. Kukin esi- tai perusopetuksen oppilas huomioidaan henkilöstömitoituksessa samalla tavoin kuin valtioneuvoston asetus (23.8.2018/753) määrää huomioimaan kolme vuotta täyttäneet enemmän kuin viisi tuntia päivässä varhaiskasvatuksessa olevat lapset eli kutakin seitsemää lasta kohden varataan yksi hoito- ja kasvatushenkilö kaikkiin toiminta-aikoihin.

Varhaiskasvatukseen hakeneet esioppilaat ja koululaiset ovat käyttäneet palvelua vaihdellen. Suurin osa hakijoista tarvitsee varhaiskasvatusta ennen kello seitsemää. Päiväkotia avataan aamuisin ensimmäisen tulijan tarpeen mukaan riippumatta siitä, onko hän varhaiskasvatus-, esiopetus- tai kouluikäinen. Kesäisin koulun loma-aikana lähes kaikki esioppilaat ovat jonkin ajan varhaiskasvatuksessa. Varhaiskasvatustoiminta on suunniteltu toimintaan osallistuvien ikä ja tarpeet huomioiden.

Lukuvuonna 2021–2022 yksi (1) esioppilas tarvitsi säännöllisesti varhaiskasvatusta viikonloppuisin. Hänelle annetun varhaiskasvatuksen sisällöstä sovittiin yhdessä esiopettajan kanssa. Näin lapselle mahdollistui arkivapaita niin, että esiopetukselle asetetut tavoitteet voitiin edelleen saavuttaa.

Lukuvuonna 2022–2023 varhaiskasvatukseen on jälleen ilmoittautunut yksi (1) viikonloppuisin varhaiskasvatusta tarvitseva lapsi. Toimintatapa on jälleen sama. Esiopettajan kanssa keskustellaan viikonlopun varhaiskasvatuksen sisällöistä. Lisäksi esioppilas saa itse vahvasti vaikuttaa viikonloppuna annetun varhaiskasvatuksen suunnitteluun.

Kaikki esiopetuksen lisäksi varhaiskasvatusta tarvitsevat lapset ovat varhaiskasvatushenkilöstölle ennestään tuttuja, koska kaikki lapset ovat olleet varhaiskasvatuksessa ennen esiopetusta. Siten päiväkodin henkilöstöllä on hyvät edellytykset huomioida kunkin esioppilaan tarpeet tämän tullessa esiopetusvuonna varhaiskasvatukseen.

3. Miten esioppilaiden huoltajille on tiedotettu lapsen mahdollisuudesta käyttää esiopetusta täydentäviä varhaiskasvatuspalveluita esiopetukseen ilmoittauduttaessa vuonna 2021 ja 2022?

Puumalassa esiopetukseen ei tarvitse erikseen ilmoittautua, mikäli lapsi on kunnan varhaiskasvatuksessa. Muussa tapauksessa esiopetukseen ilmoittaudutaan huhtikuun loppuun mennessä peruskoulun rehtorille. Vuosina 2021 ja 2022 kaikki esioppilaat siirtyivät kunnan varhaiskasvatuksesta esiopetukseen.

Varhaiskasvatuksen aikana esiopetusta täydentävästä varhaiskasvatuspalvelusta on keskusteltu kaikkien esiopetukseen siirtyvien lasten huoltajien kanssa kunkin tilanne huomioiden ja huoltajien kysymyksiin vastaten. Huoltajille on edelleen esitelty lasten oikeus maksuttomaan varhaiskasvatukseen perheen tarvitsemina toiminta-aikoina sekä Puumalan käytännöt varhaiskasvatukseen hakemisesta ja varhaiskasvatusaikojen ilmoittamisesta.

Esiluokanopettaja järjestää kevätlukukauden lopussa vanhempainillan tulevien esioppilaiden huoltajille. Vanhempainillassa esitellään myös aamu- ja iltapäivätoimintaa sekä varhaiskasvatuksen puolella tarjottavaa täydentävää varhaiskasvatusta ja lisäksi huoltajille lähetetään koteihin paperiset tiedotteet palveluista. Keväällä 2021 lähetettiin vain tiedotteet koronaepidemian vuoksi, keväällä 2022 järjestettiin sekä vanhempainilta että lähetettiin tiedotteet.

Syksyllä pian opetuksen alettua esiluokanopettaja pitää vanhempainillan esiopetuksen huoltajille. Vuonna 2021 vanhempainilta järjestettiin 24.8. ja vuonna tänä vuonna 30.8.2022. Vanhempainillassa esiluokanopettaja esittelee paitsi esiopetusta, myös aamu- ja iltapäivätoimintaa sekä varhaiskasvatuksen puolella tarjottavaa täydentävää varhaiskasvatusta. Koulujen loma-aikojen lähestyessä esiluokanopettaja muistuttaa huoltajia Wilma-viestillä esioppilaiden oikeudesta täydentävään varhaiskasvatukseen ja ohjeistaa, miten toimitaan (yhteys päiväkodin johtajaan).

Aamu- ja iltapäivätoiminnasta sekä esiopetusta täydentävästä varhaiskasvatuspalvelusta tiedotetaan myös Puumalan kunnan kotisivuilla varhaiskasvatuspalvelujen kohdalla <https://puumala.fi/varhaiskasvatus-ja-koulutus/varhaiskasvatus/varhaiskasvatusoikeus/> sekä opetuspalvelujen esiopetuksen kohdalla <https://puumala.fi/varhaiskasvatus-ja-koulutus/esiopetus-ja-yhtenaiskoulu/aamu-ja-iltapaivatoiminta/>